

Jak sankce ovlivňují Rusko?

Co lze očekávat od ČNB?

V médiích stále častěji narážíme na diskuze a analýzy, jak citelně zasáhnou sankce ruskou ekonomiku. Jedná se především o politický boj a demonstraci síly a jednoty pro jakékoliv budoucí podobné konflikty. Cílem západních zemí je tedy i odstrašit potenciální budoucí agresory, kteří by snad chtěli vykročit stejným směrem a uplatnit podobnou agresivní regionální politiku. To se týká především Číny.

Negativní vliv na ruskou ekonomiku je přitom žádoucí i z toho důvodu, že západní společnost prochází těžkým poklesem koupěschopnosti pod tlakem narůstajících cen komodit. Pocit, že dané útrapy nepřináší efektivní omezení přílivu peněz do ruské státní kasy, by mohl ve společnosti spustit nevoli a nakonec ji i výrazně rozštěpit. Situaci komplikuje i samotný fakt, že globální nejistota výrazně stimuluje růst cen komodit, což Rusku více kompenzuje menší objem vývozu. I proto jejich platební bilance vypadá stále dobře. Tomu napomáhají i restriktce pro kapitálové toky ze země či klesající dovoz.

Navzdory prohlášením ruského prezidenta o vítaném odchodu zahraničních firem se skutečně Rusko dostává do globální izolace. Analytici navíc očekávají, že dopad bude v příštích několika měsících pociťován výrazněji. Stěžejní efekt ze sankcí ještě není tolik znát, protože některé odcházející zahraniční společnosti stále vyplácejí mzdy a některé ruské společnosti pokračují ve výrobě pomocí svých zásob dovezených dílů.

Podle všech indikátorů je ale již nyní jasné, že ruská ekonomika začíná postupně zpomalovat. V dubnu již byl patrný pokles domácích spotřebitelských výdajů. Právě poptávka spolu s investicemi jsou dva stěžejní sektory ekonomiky, které budou Rusko stahovat. Sankce se projevují i na klesajících dovozech. Nejedná se přitom pouze o západní ekonomiky. Čínský export do Ruska se v dubnu snížil o čtvrtinu a dodávky z Vietnamu, Jižní Koreje, Malajsie a Tchaj-wanu se snížily o více než polovinu. Ruský ministr hospodářství také uvedl, že 2000 „páteřních společností“ by mohlo získat přístup k programům preferenčních půjček. To jasně hovoří o jejich problémech.

Ruská inflace je také stále nejvyšší za dvě desetiletí, a to více než 17 %. To znamená, že deklarované 10% zvýšení důchodů a minimální mzdy stále nechává mnoho lidí v těžké situaci. Ekonomové Morgan Stanley pro letošní

rok predikují pokles ruské spotřeby domácností o 13 % a pokles investic o 23 %. Potenciální míra dlouhodobého růstu Ruska údajně nyní činí pouhé 1 %.

Zahraněční kapitál se jen tak nevrátí

O dlouhodobém dopadu na ruskou ekonomiku hovoří i nejnovější průzkum analytiků Fidelity International. Z odpovědí vychází, že globální společnosti ani do vzdálené budoucnosti nepočítají s obnovením investic do Ruska. Při bližším pohledu se nám zde ale výrazně rozevírají nůžky mezi jednotlivými sektory. Každý je totiž danou situací zasažen odlišnou měrou.

Například na banky byl vytvářen enormní tlak, aby ruský trh definitivně opustily. Pro banky to ale znamená buď zavřít pobočky a propustit zaměstnance, nebo je levně prodat oligarchům. Z tohoto důvodu se zahraniční banky zpočátku zdráhaly odejít. Příkladem může být prodej Rosbank skupiny Societe Generale oligarchovi Vladimíru Potaninovi. Vedle toho Deutsche Bank má v zemi technologické centrum pro celý svět, jehož provoz by musel být přesunut jinde. Zaměstnává 1 500 pracovníků, z nichž mnozí jsou vývojáři softwaru, kterých je všude nedostatek. I proto jsme v období války byli svědky citelného poklesu cen akcií evropských bankovních domů. Farmaceutické společnosti mezitím přesouvají lékařská testování z Ruska, což je podle některých analytiků rovněž dlouhodobý krok. Farmaceutické i spotřebitelské společnosti se však rozhodly pokračovat v dodávkách základních produktů pro ruské civilní obyvatelstvo. V těžké situaci kolem exitu ruského trhu je komoditní sektor. Podle jednoho amerického analytika se poskytovatelé ropné infrastruktury, kteří museli hledat jiné zdroje na výrobu ocelových potrubí, vrátí ke svým ruským dodavatelům hned, jak to bude možné.

Reakce centrální banky a vývoj rublu

Ruská centrální banka ve čtvrtek již poněkolkáté snížila úrokové sazby, a to o 3 % na 11 %. Chce tím podpořit domácí ekonomiku a současně to opodstatňuje očekáváním ochlazení inflace pro letošní rok, tedy pokles z aktuální predikce pohybující se v pásmu 18 až 23 %. Dalším důvodem je i silná úroveň ruského rublu. Díky kapitálovým restrikcím a nařízením exportérům ohledně povinného prodeje poloviny příjmů v tvrdé měně rubl posílil. Nachází se tak na silnějších úrovních v porovnání s úrovněmi z období před zahájením okupace z 24. února.

Ing. Richard Bechník, hlavní analytik Fincentrum & Swiss Life Select

